

BEGOÑA (V): GUDALDI BAT

Bizkaitarrak gizaldirik gizaldira izan outsoen maitasunak lortu eban XVIII gizaldian Begoña bere osperik aundienera eltzea. Baiña urte batzuk barru guda zital batek zapuztuko dau ospe aundi ori.

Frantze'tarren Matxiñada izan zan asierea. Egia esan eleizea bera zutunik geratu zan, baiña gudaren txaupenak leuntzeko, zidarrezko argi-moltzoak eta bitxiak emon bear izan ebazan Begoña'k: 1.905 marko edo 962 libra.

Zidar ori ez zan sekula berriro eskuratu eta Aldundiak, Begoña'ko Ama Zaindari ebala kontuan artuta, Jaunerriak aske eukazan zidarrezko age guztiak Begoña'ko eleizeari emotea erabagi eban.

Astuna zan Santutegiak eukan aldi aretako ekonomiarazoa: Zidarra galduta, tximistak zapuztuta bere torrebura eta Bilbao'tik arako bidea diran Askao'ko maillak konpondu-bearrean... Eziu eskatu ezer Bizkai'ko seme-alaba maitaleai, gudak txirotuta egozalako. Egoera orretan Maiordomuak eskutitza egin eutsen itxasoz beste aldean bizi ziran euskaldunai laguntza eskatzeko. Etorri ziran ukarrak. Olagizonak asi ziran barriro Jazokunde egunean burdin-ageak emoten eta torrea ta Askao'ko maillak konpondu al izan ziran.

Gudearen ostean Zamakola'ren matxinada etorri zan, gero barriro gudea eta geroago Napoleon'en sarraskia: Dagonillaren 5n. egunean sartu ziran Bilbao'ra Merlin'en gudariak eta oneik ogeita lau ordutau dana zapuztu eban. Begoña'ko Santutegiak 600.000 erreal balio eban bitxiak galdu ebazan eta txanburua il egin eban. Bilbao'ko agintaritzak eskurik eskura ibilli zan 1813n. urteko bagillaren 21n. egunera arte. Egun onetan itxi ginduezau Frantze'tarrak.

Gudearen azkenean Begoña'ko torrea Napoleon'eu gordeleku biurtu zan eta erasorik aundienak onen aurka izan ziran. Eta Frantze'tarrak joan ziranean be ez ziran amaitu gure zori txarrak. VII Fernando il zanean (1323-09-29) Karlostarren eta liberalen (zurien eta baltzen) arteko gudea sortu zan. Zumalakarregi'reu gudariak Bilbao inguratu ebenean, kalte asko artu ebazan Begoña'ko eleizeak eta orma guztiak jausi ez ba'ziran ain sendoak diralako izan zan.

Inauratze ori amaitu zanean be, ez zan amaitu apurketa, barriro babes-leku lez artu ez egien, liberalak torrea botatzea erabagi eban, azpian lerkaiak ipiñi eutsuezan eta torre zati bat eleizearen sabai-gaiñera jausi zan. Eta itxi egin bear izan zan cleizea.

1836n. urtean, urrillaren 23.n egunean barriro urreratu ziran Bilbao'ra Karlostarren gudariak: San Migel gudalburuak eleizea artzeko agindua emon eban. Illebete ta erdian iraun eban bere aurka erasoak eta azkenean liberalak jabetu ziran eleizeaz goibeltasun aundia sortuz. Janariak gertatzeko iruditegi ta irudiak erre egin ebazan. Amaren irudia ez zan galdu, Bilbao'tarrak Santiago'ren eleizara jatsi ebelako. Eleizako olak eta sakristiko kaobazko

kutzak be erre ebazan, sakristian egoan jaspezko mai ederra be erre eban, illobietako arrilosak be kendu eta guda-lekuak sendotzeko croan ebazan. Agiritegia ta laukiak galdu ziran, ormak kez baltzituta eta sabaiak lerkai zultuta geratu ziran, aldi aretako batek diñoanez dana geratu zan abere-korta baten antzera.

1838n. urtean Madrid'eko Gobernuak eleizetako bitxien balioa neurtzeko agindua emon eban. Batzorde bat arduratu zan Begoña eleizan zenbaketa ori egiteko eta emon ebazan barrien artean auxe diño: "Bear-bearrekoa dauana be ez daukala. "Desamortizaziño-aldiak ziran".

OLAZAR'tar Martin'ek

ALDI ZKARI ONEK
BIZKAI'KO FORU-ALDUNDIAREN
DIRU-LANGUNTZA JASO DAU

EUSKERAZALEAK, EUSKERA ERABILTEAREN ALDEKO ALKARTEAK, URTEROKO BATZAR NAGUSIA EGINGO DAU 2001-01-25 EGUNEAN

EGITARAUA:

- 1.- AURKEZPENA (ZUBIRI'tar IÑAKI'k)
- 2.- URTEKO DIRU-KONTUAK (KARMELE'k)
- 3.- URTEKO EKINTZAK (ZUBIRI'tar IÑAKI'k)
- 4.- BATZORDEKIDE BARRIAK
- 5.- ESKARIAK ETA ITAUNAK

EUSKERAZALEAK ASOCIACIÓN PARA FOMENTO DEL EUSKERA CELEBRARÁ SU ASAMBLEA ANUAL EN COLÓN DE LARREATEGI 14, 2º, 0" EL 25-01-2001

- 1.- PRESENTACIÓN (IÑAKI ZUBIRI)
- 2.- CUENTAS DEL AÑO (KARMELE)
- 3.- ACTIVIDADES DEL AÑO (IÑAKI ZUBIRI)
- 4.- RENOVACIÓN DE CARGOS
- 5.- RUEGOS Y PREGUNTAS